

Uluslararası Spor, Egzersiz ve Antrenman Bilimi Dergisi

Cilt 2, Sayı 3, 93-101, (2016)

Orjinal Makale

Kadın ve Erkek Lise Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarının Araştırılması

Rabia Özkurt¹, Kadir Pepe²

Özet

Amaç: Araştırma kadın ve erkek lise öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik tutumlarının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Materyal ve Yöntem: Araştırma tarama modelinde bir araştırmadır. Araştırmanın evreni Burdur il merkezi ve seçilmiş ilçelerdeki lise kurumlarından, örneklem gurubu ise bu okullarda okuyan 9,10,11,12 sınıf öğrencilerden oluşmaktadır. Veriler yazılı kaynaklardan ve anket yöntemiyle elde edilmiştir. Anket olarak Güllü ve Güçlü (2009) tarafından geliştirilen ortaöğretim öğrencileri için Beden Eğitimi ve Spor dersi tutum ölçeği kullanılmıştır. Anketler örneklem gurubuna tesadüfî örneklem yöntemiyle bire bir görüşülerek uygulanmıştır. Ankete 522 Kadın, 428 Erkek olmak üzere toplam 950 birey cevap vermiştir.

Elde edilen veriler istatistik işlem için bilgisayar ortamına aktarılmış olup istatistik işlem olarak, frekans (%) ve değişkenler arası farkın tespiti için Independent Samples T test uygulanmıştır. Farklılıkların tespitinde 0,05 manidarlık düzeyi kabul edilerek her bir soruya verilen cevap dağılımları ve ortalamalarına göre yorumlar yapılmıştır.

Bulgular: Elde edilen verilere göre; araştırma kapsamında liselerde okuyan öğrencilerin verdikleri cevap ortalamalarına göre, Beden Eğitimi ve Spor dersine ilişkin tutumlarının olumlu olduğu; cinsiyetler arası karşılaştırmalı istatistiksel işlemde 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir ($p < 0,05$).

Sonuçlar: Araştırmaya katılan öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik tutumlarının olumlu olduğu, ancak erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre daha olumlu tutum sergilediklerini söyleyebiliriz.

Anahtar Kelimeler

Lise,
Kadın,
Erkek,
Beden Eğitimi ve Spor,
Tutum,

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi: 04.07.2016

Kabul Tarihi: 20.06.2016

Online Yayın Tarihi: 24.09.2016

DOI: 10.18826/ijsets.14890

Investigation of High School Male and Female Students' Attitudes towards Physical Education and Sports Course

Abstract

Aim: The investigation has been made in order to define high school male and female students' attitudes towards physical education and sports course.

Material and Methods: The Research is in research screening model. The population of the study is consisted of Burdur province and high schools located in the selected district and the sample group consists of students studying at the 9th, 10th, 11th, 12th grade in these schools. The data have been obtained from the written sources and by using survey methods. The attitude scale of physical education and sports classes for secondary school students developed by Güllü and Güçlü (2007) has been used. Questionnaires have been applied to the sample group by being consulted with one to one by sampling method. 950 individuals in total, 522 women and 428 men, have answered to the questionnaire.

The data obtained have been transferred to a computer for statistical process and as statistical procedures, frequency (%) and Independent samples t- test, to determine the difference between variables, have been applied. In the detection of differences, reviews have been made by being adopting the significance level of 0.05 in compliance with the answer distributions given to each question and the averages.

Results: According to the obtained data; according to the responses of the surveyed high school students studying in average, their attitudes are positive to physical education and sports lessons; it is seen that there is a significant relationship in the significance level of 0,05 in comparative statistical procedures ($p < 0,05$).

Conclusion: As a result; we can say that students' attitudes towards physical education and sports classes participated in the survey are positive, but male students have more positive attitudes than female students.

Key words

High School,
Female,
Male,
Physical Education & Sports,
Attitude,

Article Info

Received: 04.07.2016

Accepted: 20.06.2016

Online Published: 24.09.2016

DOI: 10.18826/ijsets.14890

¹MEB, Beden Eğitimi Öğretmeni, rabiaozkurt@gmail.com

² Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Burdur / Türkiye, k_pepe@yahoo.com

GİRİŞ

Eğitim örgün ve yaygın olarak uygulanan, geçmişten elde edilen gelişmelerin ve bilgilerin yetişmekte olan bireylere aktarılması ve bireylerde istendik davranışlar kazandırma süreci olarak tanımlanabilir.

Eğitim toplumlar için vazgeçilmez bir ihtiyaçtır. Eğitim, öğrenme sürecinde sadece öğrencilerin bilgi ve becerilerini geliştirmek değil, onları duygusal, toplumsal, zihinsel ve fiziksel yönleriyle de geliştirmek, değiştirmek, problemlerini çözecek bir bütün olarak kendilerine yetecek duruma getirmektir (Ercan, 1998).

Eğitimin görevi, bireyleri belli amaçlar doğrultusunda yetiştirmek, içinde yaşadıkları topluma ve çağdaş dünyaya uyumlu fertler haline getirmek ve çağın gerektirdiği becerileri kazandırmaktır (Ergün ve Ersoy, 2014).

Eğitim sürecinde bireyler bilişsel, zihinsel, fiziksel ve psiko-sosyal yönleriyle bir bütün olarak ele alınmalı ve bu doğrultuda eğitim planlanmalıdır. Bu anlamda Beden Eğitimi ve Spor faaliyetleri bu amacı tamamlayan bir eğitim sürecidir (Kaya,1991).

Toplumların her yönden iyi seviyede olabilmeleri ancak genç nesillere iyi bir eğitim vermeleri ile sağlanabilir. Bu sebeple de Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri bireylerin eğitiminin her döneminde etkili bir şekilde kullanılmalıdır.

Genel eğitim içerisinde sistematik bir şekilde yürütülen Beden Eğitimi ve Spor dersleri, öğrencilere, hareket etme ve yeteneklerini artırma, fiziksel uygunluklarını sağlama, sağlık bilgileri elde etme, yaşam etkinlikleri ile ilgili becerileri kazanma ve geliştirme, olumlu sosyal beceriler kazanma konularında oldukça önemli katkılar sağlamaktadır (Pangrazi, 2001).

Beden eğitimi, bireylerin bedensel yeteneklerinin gelişmesi için eğitim değeri taşıyan ve özellikle bireylerin fiziksel, psiko-sosyal, zihinsel ve bilişsel yönden gelişiminin sağlanması amacıyla çeşitli materyallerle ya da materyalsiz olarak yapılan planlı ve programlı hareketlerin tümüdür diye tanımlayabiliriz.

Beden eğitimi genelde bireysel olarak insan sağlığı, karakter gelişimi, morali ve verimliliği, milli yönden sağlam, güçlü, potansiyeli ve varlığı ile doğrudan ilgili en etkili eğitim ve sağlıklı faaliyetlerdir. Bu bakımdan zihni ve fikri gelişimin, ancak bedensel gelişim ile uyumlu olması halinde insanın ve toplumun daha sağlıklı ve dengeli, mutlu uzun ömürlü, başarılı ve verimli olabileceği konusunda tam bir görüş birliği vardır (Özyiğit,1995).

Eğitim kurumlarında ki Beden Eğitimi ve Spor dersleri öğrencilerin, sağlıklı bir yaşam tarzının özendirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır (Christodoulidis, Papaioannou ve Digelidis, 2001).

Bireyler yaşamları boyunca aldıkları eğitim doğrultusunda ve yaşadıkları toplumun sosyo-kültürel yapılarından, biyolojik farklılıklarından dolayı toplumda var olan olay ve olgulara karşı bakış açıları ve tutumları farklılık gösterebilmektedir. Bu olay ve olgulara yönelik tutumlar olumlu ya da olumsuz olabilmektedir.

Tutum, kişinin kendine ya da çevresindeki herhangi bir nesne, toplumsal konuya da olaya karşı deneyim, isteklendirme ve bilgilerine dayanarak örgütlediği zihinsel, duygusal ve davranışsal bir tepki ön eğilimidir (İnceoğlu, 2000). Bir başka tanıma göre ise; tutum psikolojik bir sürecin herhangi bir değer yargısıyla damgalanmış bir nesne veya duruma ilişkin olarak bireyin olumlu mu yoksa olumsuz mu duygusal tepki göstereceğini belirleyen oldukça sürekliliği olan bir hazır olma durumudur (Şerif ve Şerif, 1996).

Bir diğer tanıma göre ise; Tutum bir kişi, bir grup, bir kategori ve bir davranış hakkında eğilim ya da yönelimdir (Tezcan,1995).

Tutuma eğitim açısından baktığımızda, öğrenim gören öğrencilerin tutumu bilinir ve öğrencinin davranışı tahmin edilebilirse, tutum ve davranışı arasındaki bağdan yola çıkarak, öğrencinin derste kazanmasını istediğimiz amaçlara ulaşması sağlanabilir (Hünük,2006).

Öğrencilerin her hangi bir derse ilişkin tutumları öğrenci başarısında önemli bir etken olmakla birlikte, bireyde belli bir objeye yönelik tutum oluşturmak ve var olan tutumu değiştirmek oldukça güçtür. Öğrencilerin tutumlarını değiştirebilmek için öncelikle hedef kitlenin özelliklerinin ve tutumlarının oluşmasına ve gelişmesine neden olan faktörlerin ortaya çıkarılması gerekmektedir (Erden, 1995).

Tutumlar, en olumludan en olumsuzu kadar çeşitli derecelerde olabilir. Olumsuz tutumlar; nesne ya da fikirler konusunda olumsuz inanca sahip olma, onu reddetme veya sevmeme, ona karşı hareketlerde bulunmayla kendini gösterebilir. Olumlu tutumlar ise; nesnelere ya da fikirler konusunda olumlu inanca sahip olma, onu benimseme ve sevmeye ile kendini gösterebilir (Demirhan ve Altay,2001). Bu açıklamalara dayanarak, bir kişi için anlam taşıyan ve bireyin farkında olduğu herhangi bir nesneye karşı tutum oluşturabilir (Kağıtçıbaşı, 2005).

Bireyler tutumlara sahip olarak dünyaya gelmezler, tutumları sonradan öğrenirler. Fakat bireyler belli konular, objeler ya da kişiler hakkındaki tutumlarını nasıl oluşturur ve geliştirirler? Bu sorunun tek bir cevabı yoktur. Bazı tutumlar bireyin kendi yaşantılarından bazıları da başka kaynaklardan oluşur. Bireyin tutumlarının oluşmasına etki edebilecek kaynakları genel olarak üç şekilde sınıflandırılmıştır. Bunlar; ailenin (ana-baba) etkisi, çevrenin (akran grupları, akrabalar, öğretmenler) etkisi, direkt kişisel deneyim.

Tutumların oluşmasında, yukarıda sayılan kaynakların yanında bireylerin yaşları da önemli rol oynar. Özellikle çocukluk döneminde (6–12 yaşları arası) çoğu tutumlar anne ve babayı taklit ederek oluşur. Ergenlik döneminde(12–21 yaşları arası) tutumlar şekillenir. İlk yetişkinlik devresinde (21–30 yaşları arası) ise bu tutumlar giderek kristalleşir veya kemikleşir. Bu dönemde edinilen tutumlar, kolay kolay değişmez (Kağıtçıbaşı,2005).

Eğitim kurumlarında eğitim gören öğrenciler herhangi bir derse ilişkin olumlu ya da olumsuz tutum sergileyebilirler. Bu duruma okullardaki ders ortamı, öğretmenin dersi anlatma biçimi, öğrencilere karşı ilgi ve alakası, öğrencilerin derse karşı ilgi ve isteği gibi sebepler etkili olabilmektedir.

Öğrenciler herhangi bir derse olduğu gibi; Beden Eğitimi ve Spor dersine ilişkin de olumlu veya olumsuz tutum sergileyebilirler. Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor dersine ilişkin tutumlarının olumlu olması ders etkinliklerinin verimli işlenmesini sağlayıp dersin özel ve genel amaçlarına ulaşmasını kolaylaştırabilir veya öğrencilerin gelecekteki çeşitli fiziksel aktivitelere gönüllü katılımlarını sağlayabilir (Silverman ve Scrabis, 2004).

Beden Eğitimi ve Spor dersine ilişkin tutumları olumsuz olan öğrenciler derse katılımında isteksiz olurlar, aktif ve etkin katılım sağlamazlar, dersi ciddi almazlar. Bu durumda ders öğretmenin verimli ders işleyişini engeller (Güllü ve Güçlü,2009).

Günümüzde toplumlarda hareketsiz yaşam biçiminin hızla yayıldığı görülmektedir. Hareketsiz yaşam tarzının artması; birçok sağlık sorununun da ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu sağlık sorunlarının başında obezite, kas ve eklem rahatsızlıkları, diyabet, kalp ve damar hastalıkları ile bazı psikolojik rahatsızlıklar gelmektedir.

Dünyanın gelişmiş ülkeleri başta olmak üzere birçok ülke hareketsiz yaşam tarzından kaynaklanan sağlık sorunları ile mücadele etmek için büyük bir çaba sarf etmektedir. Bu nedenle bireylerin eğitim gördüğü okullarda zorunlu Beden Eğitimi ve Spor dersleri ve ders dışı Spor etkinlik programları konulmuştur. Çünkü hareketsiz yaşam tarzının en aza indirilmesinde okul müfredatlarında uygulanan Beden Eğitimi ve Spor dersleri büyük öneme sahiptir. Özellikle ülkemizde son yıllarda yeni eğitim ve öğretim sisteminde öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor dersi dışındaki derslerinin haftalık saatlerinin artırılması ve sınav kaygıları öğrencilerin okul içi ve okul dışı Beden Eğitimi ve Spor aktivitelerini kısıtlamıştır.

Araştırmada, liselerde okuyan öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor dersine ilişkin olumlu ve olumsuz tutumlarının belirlenmesi, elde edilen bulgular doğrultusunda Beden Eğitimi ve Spor dersine gereken önemin verilmesi adına farkındalık yaratılması amaçlanmıştır. Araştırma Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik olumlu tutumların geliştirilmesi açısından alınacak önlemler ve öneriler ilerde yapılacak benzer çalışmalara yol göstermesi açısından da önem arz etmektedir.

MATERYAL ve YÖNTEM

Araştırma mevcut olan bir durumu tanımlamaya ve açıklamaya yönelik tarama modelinde bir araştırmadır.

Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, kendi şartları içinde ve olduğu gibi

tanımlamaya çalışılır. Olayı değiştirme ve etkileme çabası gösterilmez. Önemli olan, onu uygun bir biçimde gözleyip belirleyebilmektir (Karasar , 1998).

Araştırma Evreni: Araştırmanın evrenini 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Burdur İl Merkezindeki ve Burdur'un ilçelerinden “Random” yöntemiyle seçilmiş; Sosyal Bilimler Lisesi, Ercan Akın Fen Lisesi, Göller Yöresi Anadolu Lisesi, Güzel Sanatlar Lisesi, Spor Lisesi, Mesleki Teknik Anadolu Lisesi, Şehit Bayram Yeşil Çok Programlı Anadolu Lisesi, Çavdır Anadolu Lisesi , Çavdır Ticaret Meslek Lisesi,Göhlisar Anadolu Lisesi, Göhlisar Anadolu Sağlık Meslek Lisesi, Karamanlı Hakan Sevim Anadolu Lisesi, Karamanlı Anadolu Lisesi okullarından oluşmaktadır.

Araştırmanın örneklem grubunu ise; 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Burdur İl Merkezindeki okullarda tesadüfi örneklem yöntemiyle her sınıf kademesinden ikişer şubelere; Burdur ilçelerdeki okullarda ise Random yoluyla seçilmiş, okul mevcutlarının merkez okullara oranla az olmasından dolayı bu okullarda tesadüfi örneklem yöntemine gidilmemiştir. Bu yolla 9,10,11 ve 12.sınıflarda okuyan öğrenciler oluşturmaktadır.

Veri Toplama Aracı: Araştırmada veriler teorik çerçeve yazılı kaynaklardan, literatür tarama yöntemiyle, çalışma alanındaki veriler ise anket yöntemiyle elde edilmiştir. Anketin birinci bölümünde araştırmacı tarafından oluşturulan demografik özelliklere dönük altı adet soru bulunmaktadır. İkinci bölümünde ise öğrenci tutumlarının ölçülmesi için; (Güllü ve Güçlü. 2009)’nün geliştirmiş olduğu “Ortaöğretim Öğrencileri için Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği” güncellenerek kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin Cronbach's Alpha güvenirlik katsayısına bakılmıştır. Cronbach's Alpha güvenirlik katsayısı 0,94 bulunmuştur. Bu değerinde oldukça yüksek bir değerdir.

Tutum ölçeğinde cevaplar 5 dereceli Likert tipi “(1) Tamamen Katılmıyorum, (2)Katılmıyorum, (3) Kararsızım, (4) Katılıyorum (5) Tamamen Katılıyorum” şeklindedir. Ölçeğin 11 maddesi olumsuz madde (3, 17, 19, 20, 24, 25, 26, 29, 30, 34, 35) ve 24 maddesi olumlu(1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 21, 22, 23, 27, 28, 31, 32, 33) olmak üzere toplam 35 maddeden oluşmaktadır.

Verilerin Toplanması: Anketler örneklem gurubuna gönüllülük esasına göre, tesadüfi örneklem yöntemiyle birebir görüşülerek 9, 10, 11, 12 sınıflarda öğrenim gören toplam 1000 öğrenciye uygulanmıştır. Elde edilen anketler kontrol edilmiştir. Hatalı doldurulanlar değerlendirmeye alınmamıştır. Bu şekliyle toplam 950 anket değerlendirilmiştir.

Verilerin Analizi: Elde edinilen anketler istatistik işlem için uygun istatistik programa kodlanarak istatistik işleme hazır hale getirilmiştir. İstatistik işlem olarak (f)frekans, (%)yüzde, ortalama ve standart sapma için Independent Samples T-test işlemi yapılmıştır. Anlamlılık düzeyi için 0,05 manidarlık düzeyi olarak alınmıştır. Her bir soruya verilen cevaplara göre de yorumlar yapılmıştır.

BULGULAR

Tablo 1. Katılımcıların” Cinsiyet, Yaş ve Okudukları Sınıf” Dağılımı			
Değişkenler		N	%
Cinsiyet	Kadın	522	54,9
	Erkek	428	45,1
	Toplam	950	100,0
Yaş	14-15	370	38,9
	16-17	505	53,2
	18 ve üstü	75	7,9
	Toplam	950	100,0
Sınıf	9	319	33,6
	10	288	30,3
	11	147	15,5
	12	196	20,6
	Toplam	950	100,0

Tablo 2. Kadın ve Erkek Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarının İlişkisiz (Bağımsız) Örneklem T test Dağılımı

TUTUMLAR	Cinsiyet	N	X	SS	t	P
1- Beden eğitimi ve spor derslerini sabırsızlıkla beklerim.	Kadın	522	3,76	1,342	4,494	0,000*
	Erkek	428	4,14	1,230		
2- Beden eğitimi ve spor derslerinde kendimi zinde hissederim.	Kadın	522	3,68	1,274	4,479	0,000*
	Erkek	428	4,05	1,218		
3-Beden eğitimi ve spor dersini gereksiz bir ders olarak görüyorum.	Kadın	522	4,09	1,305	2,028	0,043**
	Erkek	428	4,26	1,257		
4- Beden eğitimi ve spor ders aktivitelerinde iyi duruş alışkanlığı kazanıyorum.	Kadın	522	3,55	1,263	4,559	0,000*
	Erkek	427	3,93	1,231		
5- Beden eğitimi ve spor derslerinde karşılaştığımız spor dallarının saha ölçüleri, araç ve gereçleri ile ilgili bilgiler ilgimi çekiyor.	Kadın	522	3,17	1,395	5,307	0,000*
	Erkek	428	3,65	1,373		
6- Beden eğitimi ve spor dersinde karşılaştığımız spor dalları ile ilgili temel becerileri öğrenmekten zevk alıyorum.	Kadın	522	3,77	1,280	0,669	0,503
	Erkek	428	3,82	1,294		
7- Beden eğitimi ve spor dersleri sayesinde sporun sağlığa ne kadar yararlı olduğunu anlıyorum.	Kadın	522	4,02	1,108	1,233	0,218
	Erkek	428	4,11	1,213		
8- Beden eğitimi ve spor derslerinde öğrendiğim becerileri okul dışı aktivitelerde uyguluyorum.	Kadın	522	3,42	1,334	5,431	0,000*
	Erkek	428	3,88	1,276		
9- Beden eğitimi ve spor derslerinde temel sağlık kuralları ile ilgili bilgilerim artıyor.	Kadın	522	3,55	1,266	2,867	0,004*
	Erkek	427	3,79	1,314		
10- Beden eğitimi ve spor ders etkinlikleri az iletişim kurduğum sınıf arkadaşlarımla iletişimimizi artırıyor.	Kadın	522	3,57	1,332	1,138	0,255
	Erkek	428	3,67	1,357		
11- Beden eğitimi ve spor ders etkinlikleri yakın olduğum arkadaşlarımla samimiyetimizi daha da güçlendiriyor.	Kadın	521	3,84	1,303	0,912	0,362
	Erkek	428	3,92	1,289		
12- Beden eğitimi ve spor ders aktiviteleri kendime güven duymamı sağlıyor.	Kadın	522	3,58	1,354	4,458	0,000*
	Erkek	428	3,96	1,227		
13- Beden eğitimi ve spor ders aktivitelerinde arkadaşlarımla dostça oynuyorum.	Kadın	522	3,95	1,177	1,273	0,203
	Erkek	428	4,05	1,196		
14- Beden eğitimi ve spor derslerinin günlük hayatın düzenine ve kurallarına uymayı kolaylaştırdığını düşünüyorum.	Kadın	522	3,63	1,207	1,701	0,089
	Erkek	428	3,77	1,304		
15- Beden eğitimi dersine katılmaktan zevk duyuyorum.	Kadın	522	3,97	1,262	3,193	0,001*
	Erkek	428	4,22	1,151		
16- Beden eğitimi ve spor dersleri sınıf içi etkileşimimizi artırıyor.	Kadın	522	3,78	1,257	2,869	0,004*
	Erkek	428	4,01	1,238		
17- Beden eğitimi ve spor dersinde bir şey öğrenmediğimi düşünüyorum.	Kadın	522	3,76	1,413	0,610	0,542
	Erkek	428	3,82	1,494		
18- Haftalık beden eğitimi ve spor ders saat sayısı daha fazla olmalıdır.	Kadın	522	3,59	1,524	4,470	0,000*
	Erkek	428	4,03	1,443		
19- Beden eğitimi ve spor derslerinde genellikle eşofmanı giyiniş hiçbir şey yapmadan tekrar çıkartıyoruz.	Kadın	522	3,84	1,436	2,406	0,016*
	Erkek	428	4,06	1,373		
20- Beden eğitimi ve spor dersinde öğrendiğimiz bilgi, beceriler ve aktivitelerin ileriki hayatımızda hiç işimize yaramayacağını düşünüyorum.	Kadın	522	3,89	1,303	0,498	0,619
	Erkek	428	3,85	1,428		
21- Beden eğitimi ve spor ders aktiviteleri fiziksel gelişime katkı sağladığını düşünüyorum.	Kadın	522	4,12	1,136	0,632	0,528
	Erkek	428	4,17	1,218		
22- Beden eğitimi ve spor derslerinde rahatlayıp gevşiyorum	Kadın	522	3,81	1,264	3,546	0,000*
	Erkek	428	4,11	1,251		
23- Beden eğitimi ve spor dersleri sayesinde spor dallarını daha iyi tanıdığımı düşünüyorum.	Kadın	522	3,83	1,209	2,847	0,005*
	Erkek	428	4,05	1,225		
24- Beden eğitimi ve spor dersi yaramaz ve tembel öğrencilerin dersidir.	Kadın	522	4,24	1,189	1,436	0,151
	Erkek	428	4,12	1,374		
25- Beden eğitimi ve spor dersi okul programından çıkartılmalıdır.	Kadın	522	4,33	1,172	0,781	0,435
	Erkek	428	4,27	1,318		
26-Beden eğitimi ve spor ders aktivitelerine katılmak istemiyorum.	Kadın	522	3,89	1,387	1,901	0,058
	Erkek	428	4,07	1,401		
27- Beden eğitimi ve spor dersleri sayesinde yeteneklerimin farkına varıyorum.	Kadın	522	3,71	1,254	3,289	0,001*
	Erkek	428	3,98	1,266		
28- Beden eğitimi ve spor ders aktiviteleri sayesinde sağlığımı daha iyi koruyorum.	Kadın	522	3,74	1,216	2,601	0,009*
	Erkek	428	3,95	1,289		
29- Üniversiteye giriş sınav kaygısı varken beden eğitimi ve spor dersine katılmak beni rahatsız ediyor.	Kadın	522	3,75	1,366	0,102	0,919
	Erkek	428	3,75	1,486		
30- Beden eğitimi ve spor derslerinde çoğunluklar gereksiz bilgi ve beceri öğreniyoruz.	Kadın	522	4,03	1,262	1,816	0,070
	Erkek	428	3,87	1,453		
31- Beden eğitimi ve spor dersleri insanı okul dışında da egzersiz ve spor yapmaya teşvik ediyor.	Kadın	522	3,58	1,361	2,884	0,004*
	Erkek	428	3,83	1,378		
32- Beden eğitimi ve spor derslerinde sinir kas eklem koordinasyonu geliştirici hareketler yapıyoruz.	Kadın	522	3,56	1,364	3,100	0,002*
	Erkek	428	3,83	1,375		
33- Beden eğitimi ve spor ders aktiviteleri sayesinde zararlı alışkanlıklardan uzak duruyorum.	Kadın	522	3,56	1,364	3,100	0,002*
	Erkek	428	3,83	1,375		
34- Beden eğitimi ve spor ders etkinliklerine sadece yüksek not almak için katılıyorum.	Kadın	522	3,92	1,368	0,246	0,806
	Erkek	428	3,89	1,476		

35- Beden eğitimi ve spor ders aktiviteleri öğrencileri okul kurallarını çiğnemeye teşvik ediyor.	Kadın	522	4,32	1,164	2,926	0,004*
	Erkek	428	4,07	1,468		

p<0,05*

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırma lisede okuyan kadın ve erkek öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik tutumlarının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmaya toplam 950 öğrenci katılmıştır. Bunlardan %54,9'u erkek,%45,1'i kadın, yaş dağılımlarının %53,2'si 16-17, %38,9'u 14-15, %7,9'u 18 ve üzeri yaşlarında, sınıf dağılımlarının,%33,6'sı 9, %30,3'ü 10,%20,6'sı 12,%15,5'i 11 sınıflarında oldukları görülmektedir(Tablo 1).

Katılımcıların Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik, kadın ve erkek değişkenine göre verdikleri cevap dağılımlarını irdelediğimizde ise, Tutumlardan; Tutum 1. “Beden Eğitimi ve Spor derslerini sabırsızlıkla beklerim” (t(948)=4,494, p=0,000, p<0,05). Tutum 2. “Beden Eğitimi ve Spor derslerinde kendimi zinde hissederim” (t (948)= 4,479,p=0,000, p<.05). Tutum 3. “Beden Eğitimi ve Spor dersini gereksiz bir ders olarak görüyorum” (t (948)=2,028,p=0,043, p<0,05).Tutum 4. “Beden Eğitimi ve Spor derslerinde iyi duruş alışkanlığı kazanıyorum” (t (947)= 4,559, p=0,000, p<0,05).Tutum 5. “Beden Eğitimi ve Spor derslerinde karşılaştığımız Spor dalları (voleybol, futbol, vs.) saha ölçüleri, araç ve gereçleri ile ilgili bilgiler ilgimi çekiyor” (t (948)= 5,307,p=0,000, P<0,05).Tutum 8. “Beden Eğitimi ve Spor derslerinde öğrendiğim becerileri okul dışı aktivitelerde uyguluyorum” (t (948)= 5,431,p=0,000, p<0,05).Tutum 9. “Beden Eğitimi ve Spor derslerinde temel sağlık kuralları ile ilgili bilgilerim artıyor” (t (947)=2,867,p=0,004, p<0,05). Tutum 12. “Beden Eğitimi ve Spor ders aktiviteleri kendime güven duymamı sağlıyor” (t (948)= 4,458,p=0,000, p<0,05). Tutum 15. “Beden Eğitimi ve Spor dersine katılmaktan zevk duyuyorum” (t (948)= 3,193,p=0,001, p<0,05) Tutum 16. “Beden Eğitimi ve Spor dersleri sınıf içi etkileşimimizi artırıyor” (t (948)= 2,869,p=0,004, p<0,05).Tutum 18. “Haftalık Beden Eğitimi ve Spor ders saat sayısı daha fazla olmalıdır” (t (948)= 4,470,p=0,000, p<0,05). Tutum 19. “Beden Eğitimi ve Spor derslerinde genellikle eşofmanlarımızı giyinip hiçbir şey yapmadan tekrar çıkartıyoruz” (t (948)= 2,406, p=0,016, p<0,05). Tutum 22. “Beden Eğitimi ve Spor derslerinde rahatlayıp gevşiyorum” (t (948)= 3,546,p=0,000, p<0,05). Tutum 23. “Beden Eğitimi ve Spor dersleri sayesinde spor dallarını daha iyi tanıdığımı düşünüyorum” (t (948)= 2,847,p=0,005, p<0,05).Tutum 26. “Beden Eğitimi ve Spor ders aktivitelerine katılmak istemiyorum” (t (948)= 1,901,p=0,058, p<0,05).Tutum 27. “Beden Eğitimi ve Spor dersleri sayesinde yeteneklerimin farkına varıyorum” (t (948)= 3,298,p=0,001,p<0,05).Tutum 28. “Beden Eğitimi ve Spor ders aktiviteleri sayesinde sağlığımı daha iyi koruyorum” (t (948)= 2,601,p=0,009, p<0,05). Tutum 31. “Beden Eğitimi ve Spor dersleri insanı okul dışında da egzersiz ve spor yapmaya teşvik ediyor” (t (948)= 2,884,p=0,004, P<0,05).Tutum 32.“Beden Eğitimi ve Spor derslerinde sinir kas eklem koordinasyonumuzu geliştirici hareketler yapıyoruz” (t (948)= 3,100, p=0,002, p<0,05).Tutum 33.“Beden Eğitimi ve Spor ders aktiviteleri sayesinde zararlı alışkanlıklardan uzak duruyorum” (t (948)= 3,100,p=0,002, p<0,05). Tutum 35. “Beden Eğitimi ve Spor ders aktiviteleri öğrencileri okul kurallarını çiğnemeye teşvik ediyor” (t (948)= 2,926,p=0,004, p<0,05). Tutumların da istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir (p<0,05). Yani cinsiyetlere göre tutumlara verilen cevaplarda görüş ayrılığı vardır. Tablo ayrıntılı incelendiğinde tutumlara verilen cevap dağılım ortalamalarının yüksek olduğu, ancak genellikle erkek katılımcıların, kadınlara göre cevap ortalamalarının daha yüksek olduğu görülmektedir(Tablo 2). Bu sonuca göre katılımcıların Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik tutumlarının yüksek olduğunu, ancak erkek öğrencilerin tutumlarının kadınlara göre daha yüksek olduğunu söyleyebiliriz. Kadın öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik olumlu tutumlarının erkek öğrencilere göre düşük olmasını, kadın öğrencilerin sosyokültürel yapı nedenlerinden dolayı daha az dışa dönük davranmaları, daha az spor yapmaları ve ergenlikteki fiziksel değişikliklerinden dolayı duydukları rahatsızlıklardan, ya da geçmiş yaşantılarında yaşamış oldukları olumsuz durumlardan dolayı kaynaklandığını söyleyebiliriz.

Bu bulgularımız; (Koç,2005), (Demirhan ve Koca,2004), (Taşgın ve Tekin 2009)' Aybek, İmamoğlu vd. Taşmektepligil,2011),(Taşgın ve Arkadaşları,2005), (Şişko ve Demirhan,2002) , (Kangalgil ve Arkadaşları, 2004), (Kangalgil, Hünük vd. Demirhan, 2006)' araştırmalardaki ilköğretim ve ortaöğretimde erkek öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor dersine ilişkin tutumlarının

kadın öğrencilere göre daha olumlu olduğu bulguları çalışma bulgularımızla örtüşmekte ve paralellik göstermektedir.

Altay ve Özdemir (2006) da ilköğretim okullarında öğrenim gören 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor dersine ilişkin tutumlarını belirlemeye yönelik yapmış olduğu çalışmadaki “kadın öğrencilerin tutum puanlarının erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu” bulgusu araştırma bulgumuzla çelişmektedir. Bu sonucu ilköğretim çağı çocuklarının oyun çağı olması ve henüz tutumlarının şekillenmediğine bağlayabiliriz.

Tutumlardan; Tutum 6. “Beden Eğitimi ve Spor dersinde karşılaştığımız spor dalları ile ilgili temel becerileri (parmak pas vs.)öğrenmekten zevk alıyorum” (t (948)= ,669,p=0,503, p>0,05). Tutum 7. “Beden Eğitimi ve Spor dersleri sayesinde sporun sağlığa ne kadar yararlı olduğunu anlıyorum”(t (948)= 1,233,p=0,218,p>0,05)Tutum10.“Beden Eğitimi ve Spor ders etkinlikleri az iletişim kurduğum sınıf arkadaşlarımla iletişimimizi artırıyor”(t (948)= 1,138,p=0,255, p>0,05). Tutum 11. “Beden Eğitimi ve Spor ders etkinlikleri yakın olduğum arkadaşlarımla samimiyetimizi daha da güçlendiriyor”(t (947)=,912,p=0,255, p>0,05). Tutum 13. “Beden Eğitimi ve Spor ders aktivitelerinde arkadaşlarımla dostça oynuyorum”(t (948)= 1,273,p=0,203, p>0,05). Tutum 14. “Beden Eğitimi ve Spor derslerinin günlük hayatın düzenine ve kurallarına uymayı kolaylaştırdığını düşünüyorum” (t(948)=1,701,p=0,089, p>0,05).Tutum 17. “Beden Eğitimi ve Spor derslerinde bir şey öğrenmediğimi düşünüyorum” (t (948)= ,610,p=0,542, p>0,05). Tutum 20. “Beden Eğitimi ve Spor dersinde öğrendiğimiz bilgi, beceriler ve aktivitelerin ileriki hayatımızda hiç işimize yaramayacağını düşünüyorum”(t (948)=,498,p=0,619, p>0,05). Tutum 21. “Beden Eğitimi ve Spor ders aktiviteleri fiziksel gelişime katkı sağladığını düşünüyorum”(t (948)= ,632,p=0,528, p>0,05).Tutum 24. “Beden Eğitimi ve Spor dersi yaramaz ve tembel öğrencilerin dersidir”(t (948)= 1,436,p=0,151, p>0,05). Tutum 25. “Beden Eğitimi ve Spor dersi okul programlarından çıkartılmalıdır”(t (948)= ,781,p=0,435, p>0,05). Tutum 29. “Üniversiteye giriş sınav kaygısı varken Beden Eğitimi ve Spor dersine katılmak beni rahatsız ediyor”(t (948)= ,102,p=0,919, p>0,05). Tutum 30. “Beden Eğitimi ve Spor derslerinde çoğunlukla gereksiz bilgi ve beceri öğreniyoruz” (t (948)= 1,816,p=0,070, p>0,05). Tutum 34. “Beden Eğitimi ve Spor ders etkinliklerine sadece yüksek not almak için katılıyorum” (t (948)=,246,p=0,806, p>0,05). Tutumlarında ise istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmektedir (P>0,05)(Tablo 2). Yani cinsiyet değişkenine göre verilen cevaplarda görüş ayrılığı yoktur.

Bu tutumlara yönelik katılımcıların cinsiyet değişkenine göre vermiş oldukları cevaplarda ortalama değerlerinin yüksek olduğu ve cinsiyetler arasında farklılığın olmadığı görülmektedir. Bu verilerin sonucunda da katılımcıların genelinin Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik olumlu tutum sergilediklerini söyleyebiliriz.

Ancak olumsuz ifadeli tutumlardan, 3 ve 19 tutumlara cinsiyet değişkenine göre verilen cevaplar olumlu yönde ve ortalama değerleri de yüksek olarak görülmektedir. Cinsiyetler arası verilen cevaplar istatistiksel olarak anlamlıdır. Verilen cevaplarda erkek katılımcıların cevap ortalamaları kadınlara göre yüksektir. Katılımcıların olumsuz ifade içeren bu tutumlara olumlu cevap vermelerinden dolayı olumsuz tutum sergilediklerini görülmektedir. Yine olumsuz ifadeli tutumlardan, 17.25.29. 30 ve 34 tutumlara verilen cevaplarda cinsiyet değişkeninde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. Yani kadın ve erkek öğrencilerin tutumlara ilişkin verdikleri cevaplarda görüş ayrılığı yoktur. Verilen cevap ortalamalarının yüksek olması ve olumlu cevap vermeleri olumsuz tutum sergilediklerini göstermektedir(Tablo 2). Bu sonuçları, katılımcıların Beden Eğitimi ve Spor dersinin bireyin psiko-sosyal, fizyolojik, bilişsel ve zihinsel gelişimleri açısından önemini ve gerekliliğini yeterince anlayamadıklarından kaynaklandığını söyleyebiliriz.

Elde edilen veriler sonucunda; araştırma kapsamında lisede okuyan öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik tutumlarının genel olarak olumlu olduğu, cinsiyet değişkenine göre görüşlerde ise olumlu yönde istatistiksel olarak anlamlı farklılıkların olduğu, erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre daha olumlu tutum sergiledikleri, bazı olumsuz ifadeli tutumlara olumlu yönde katılarak olumsuz tutum sergiledikleri tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, lisede okuyan erkek ve kadın öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor dersine ilişkin tutumlarının genel olarak olumlu olduğunu, ancak erkek öğrencilerin kadınlara göre daha olumlu tutum sergilediklerini söyleyebiliriz.

ÖNERİLER

Araştırma kapsamında elde edilen bulgular sonucunda da şu önerilerde bulunabiliriz.

1. Okullarda öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor derslerine yönelik olumlu tutumlarını arttırmak için beden eğitimi ve sporun önemi ve bireye sağladığı katkıları anlatılmalıdır.
2. Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik olumsuz tutum sergilemelerine neden olan durumlar belirlenerek çözüm yolları bulunmalıdır.
3. Bu tür araştırmalar belli aralıklarla yapılarak olumsuz yönler belirlenerek çözüm önlemleri alınmalıdır.

KAYNAKÇA

- Altay, F., Özdemir, Z. (2006). “Ankara İli Merkez İlçelerindeki İlköğretim 1.Kademesinde Öğrenim Gören 4. ve 5. Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması” 9.Uluslar Arası Spor Bilimleri Kongresi.3-5Kasım, Muğla Üniversitesi ve Muğla: Nobel Yayın Dağıtım.
- Aybek, A., İmamoğlu, O & Taşmektepligil., M.Y. (2011). “Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine ve Ders Dışı Etkinliklere Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi”, Journal Of Sports And Performance Researches, 2(2).
- Christodoulidis, T., A. Papaioannou,A., & Digelidis,N. (2001).“ Motivational climate and attitudes towards exercise in Greek senior high school A year-long intervention”, European Journal of Sport Science, 1(4), 1-12.
- Demirhan, G., Altay,F. (2001). “Lise Birinci Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum Ölçeği II”, Spor Bilimleri Dergisi, 12(2), 9-20.
- Demirhan,G.,Koca,C. (2004).An Examination Of High School Students’ Attitudes Toward Physical Education With Regard To Sex and Sport Participation, Perceptual and Motor Skills”, 98, 754-758
- Ercan, A. R. (1998).“Eğitimde Başarı İçin Öğrenci Tanıma Teknikleri”,(Üçüncü Baskı), Milli Eğitim Basımevi, Ankara
- Ergün, M.& Ersoy, Ö. (2014). Hollanda, Romanya ve Türkiye’deki Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Sistemlerinin Karşılaştırılması. Kastamonu Eğitim Dergisi, 22 (2), s. 673-700.
- Erden, M. (1995). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Sertifikası Derslerine Yönelik Tutumlar, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 11, 99-104.
- Güllü, M., Güçlü, M.(2009). “Ortaöğretim Öğrencileri İçin Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği Geliştirilmesi”, Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt 3, sayı 2.
- Hünük, D. (2006). “Ankara İli Merkez İlçelerindeki İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Sınıf Düzeyi, Öğrenci Cinsiyeti, Öğretmen Cinsiyeti ve Spora Aktif Katılımları Açısından Karşılaştırılması”. (Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Spor Bilimleri ve Teknolojisi Programı, Ankara
- İnceoğlu, M.(2000). Tutum Algı İletişim, Verso Yayıncılık, Ankara
- Kangalgil, M., Hünük,D., & Demirhan.,G. (2004).Spor Yapan ve Yapmayan Öğrencilerin Beden Eğitimi İlişkin Tutumları, 17-24 Kasım 2004, 8. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, Kemer/Antalya
- Karasar, N. (1998). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- Kaya, N.(1991). Pedagojik Temeller Çevresinde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirilmesinde Mesleki Problemler,1. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi Spor Sempozyumu, 19-21 Aralık, s.311,İzmir.
- Kangalgil, M., Hünük,D.,& Demirhan.,G. (2006), “İlköğretim, Lise ve Üniversite Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması”, Spor Bilimleri Dergisi, 17(2), 48-57
- Kağıtçıbaşı, Ç.(2005).Yeni İnsan ve İnsanlar, (Onuncu Basım).İstanbul: Evrim Yayınevi.
- Koç, S.(2005). Beden Eğitimi ve Sporda Beceri Gelişimi, İstanbul, Yaylacık Matbaa.

- Özyiğit, C.(1995). “ Hareket 1. Eğitim Kurumunda Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu”, 19-21, Aralık, s. 78-82, İzmir.
- Pangrazi, R.P. (2001). Dynamic Physical Education For Elementry School. Boston, Allyn & Bacon.
- Silverman, S., & Scrabis,K.A. (2004). A Review Of Research On Instructional Theory İn Physical Education 2002-2003. International Journal of Physical Education, 41, (1), 4-12.
- Şerif, M.,Şerif, M.J. (1996). Sosyal Psikolojiye Giriş, 1.Baskı, (M.Atakay, A.Yavuz), Sosyal Yayınlar, İstanbul
- Şişko, M.,Demirhan,G.(2002). İlköğretim Okulları ve Liselerde Öğrenim Gören Kız ve Erkek Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumları. Ankara, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 23: 205-210.
- Taşğın, Ö., Tekin,M., & Çamlıca,C.(2005).Orta Öğretim Kurumlarında Öğrenim Gören Öğrencilerin Çeşitli Değişkenlere Göre Beden Eğitimi Dersinden Beklentileri, Eğitim Bilim Toplum Dergisi, C.4 Sayı:13 S:80-95, Ankara.
- Taşğın, Ö.,& Tekin,M.(2009).Çeşitli Değişkenlere Göre İlköğretim ve Orta Öğretim Kurumlarında Öğrenim Gören Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutum ve Görüşleri. Kastamonu Eğitim Dergisi, 17 (2), 457-466.
- Tezcan, M. (1995).Sosyolojiye Giriş, (Dördüncü Baskı), Ankara, Feryat Matbaası.